

Rūdolfis Rubenis, Mg.hist.

Latvijas Universitātes Muzeja krājuma glabātājs

Rūdolfis Meijers – profesors un sabiedriskais darbinieks

Latvijas augstākās izglītības vēsture nav iedomājama bez vācbaltiešiem, jo starp viņiem ir nācis izcils zinātnieks kā ievērojamais Nobela prēmijas laureāts, Rīgas Politehniskā institūta (RPI) zinātnieks Vilhelms Ostvalds. Taču pieminams arī ir Latvijas Universitātes (LU) meteoroloģijas profesors Rūdolfis Meijers. Mēs varam lepoties par LU kā pasaules pirmo universitāti, kur sākās augstākā izglītība un zinātne latviešu valodā. Taču LU kā Latvijas valsts nacionālā *Alma Mater* dibinājās uz vācu dibinātā RPI pamatiem, ka tai nācās iekļaut vācbaltiešus u.c. nacionālo minoritāšu mācībspēkus, kuriem bija akadēmiskā pieredze, veidojot ievērojamu daļu no LU mācībspēku sastāva. Šīs rubrikas ietvaros, balstoties uz LU Muzeja krājumā pieejamajiem priekšmetiem, LVVA dokumentiem un LU Bibliotēkas literatūru un publikācijām, iepazīsimies ar R. Meijeru, kurš spēja pielāgoties sarežģītajam tapšanas un attīstības procesam Latvijas augstākajā izglītībā un zinātnē, vienlaikus iesaistoties Rīgas Herdera biedrības un vācbaltiešu studentu korporācijas *Fraternitas Rigensis* darbībā.

Dzīve pirms akadēmiskās karjeras

Rūdolfis Hans Vilhelms Meijers (*Rudolf Hans Wilhelm Meyer*) dzimis 1880. gada 23. augustā Bolderājā, Rīgas pilsētas apkaimē tā laika Vidzemes guberņā, Krievijas impērijā.¹ Saiknes ar akadēmisko dzīvi veidojušās caur viņa tēvu, Rīgas pilsētas slimnīcas ārstu Aleksandru Ferdinandu Meijeru (*Alexander Ferdinand Meyer*, 1834-1913), kurš motivēja savu dēlu izvēlēties veidot akadēmisko karjeru.² Viens no faktiem, kas pierāda **R. Meijera sekošanu savam tēvam ir piederība pie vācbaltiešu studentu korporācijas *Fraternitas Rigensis***, kas dibināta 1823. gada 21. janvārī pie TU.³ Abi iestājās šajā studentu korporācijā, jo **studēja TU (Aleksandrs medicīnu⁴, bet Rūdolfis matemātiku un fiziku⁵)** un *Fraternitas Rigensis*, atbilstoši vācbaltiešu novadniecības (*Landmannschaft*) principam, apvienoja Rīgā dzimušos un dzīvojošos TU vācbaltiešu studentus. R. Meijers savas izglītības gaitas sāka Rīgas pilsētas ģimnāzijā (mūsdienā Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā) 1891. gada janvārī, kuru pabeidza 1899. gada maijā. Pēc vidusskolas absolvēšanas viņš tā paša gada 2. augustā **brīvprātīgi iestājās Krievijas impērijas armijas dienestā**, dienējot Daugavgrīvas cietoksnī līdz 1900. gada 9. septembrim. Tajā laikā Krievijas impērijā bija obligātais militārais dienests, taču R. Meijers **izlēma stāties nevis iesaukšanas, bet brīvprātīgā kārtā.**

¹ Gross, Robert., Meyer-Eltz, Heinz (bearb.). *Album Fratrum Rigensum*. München: Die Vielseitige Buchbinderei C.E. Rottstedt. 1981, Seite 413

² Turpat, Seite 233

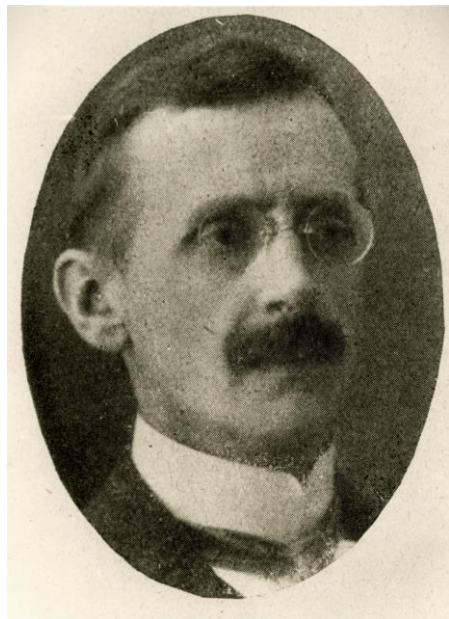
³ Ščerbinskis, Valters (sast.). *Uzticīgi draugam: Latvijas studējošo slēgtās mūža organizācijas*. Rīga: Prezidiju Konvents. 2010, 94. lpp.

⁴ Gross, Robert., Meyer-Eltz, Heinz (bearb.), Seite 233

⁵ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 13. apr., 1122. l (Rūdolfis Meijers), 3. lpp.

1900. gada 17. novembrī tika ieskaitīts Krievijas impērijas armijas rezerves virsniekos ar leitnanta pakāpi, un pēc aktīvā dienesta devās uz Tērbatu studiju nolūkos.⁶

Akadēmiskās karjeras izveidošanās

LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātes vācbaltiešu meteoroloģijas profesors Rūdolfs Meijers (foto: no LU Muzeja krājuma).

R. Meijers 1900. gada septembrī iestājās TU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē. Viņš studēja 4 gadus, iegūstot kandidāta grādu matemātikā 1904. gada septembrī⁷, taču paralēli no 1902. gada novembra līdz 1906. gada augustam strādāja par zinātnisko asistentu TU Meteoroloģiskajā observatorijā.⁸ Strādājot observatorijā, viņš pievērsās profesūrai no 1905. gada 1. aprīļa līdz 1906. gada 1. decembrim, lai kļūtu par meteoroloģijas mācītspēku.⁹ Pēc profesūras noslēguma R. Meijers atgriezās dzimtajā Rīgā, kur sāka strādāt RPI Fizikas katedrā kā štata asistents. 1913. gada 1. jūlijā tika ievēlēts par RPI meteoroloģijas docentu, paliekot amatā līdz pat laikam, kad tika dibināta LU; tā paša gada 5. maijā Varšavas Universitātē¹⁰ ieguva fizikālās ģeogrāfijas maģistra grādu. Pirmā pasaules kara laikā (1914-1918) strādāja Maskavā, jo RPI ar visiem mācītspēkiem un studentiem evakuēja sakarā ar Vācijas impērijas iebrukumu Baltijā. Taču pēc Brestļitovskas miera līguma noslēgšanas starp Vācijas impēriju un jaundibināto Padomju Krieviju 1918. gada 3. martā RPI reevakuēja uz vācu okupēto Baltiju.¹¹

Latvijas Neatkarības kara laikā (1918-1920) R. Meijers izvairījās no latviešu boļševika Pētera Stučkas represijām, kas mērķtiecīgi bija vērstas pret vācbaltiešiem kā "vācu muižniekiem".¹² Viņu no represijām paglāba iekļaušana Latvijas Augstskolas pasniedzēju sarakstā 1919. gada 14. jūlijā, kad P. Stučka tā paša gada 8. februārī bija izdevis dekrētu par "RPI likvidāciju un Latvijas Augstskolas dibināšanu".¹³ Pēc boļševiku padzišanas no Rīgas un Baltijas Landesvēra sakāves 1919. gada maijā-jūnijā R. Meijers turpināja akadēmisko darbu RPI, ko boļševikiem nebija izdevies likvidēt un pārveidot par Latvijas Augstskolu atbilstoši savai ideoloģijai. Pēc LU nodibināšanās 1919. gada 28. septembrī Latvijas

⁶ Jēkabsons, Ēriks. *Latviešu virsnieki Krievijas impērijas armijā: 19. gadsimta otrā puse-1914. gads*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 2022, 223. lpp.

⁷ *Latvijas Universitāte (1919-1929)*. Rīga: Latvijas Universitāte. 1929, 350. lpp.

⁸ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 13. apr., 1122. l (Rūdolfs Meijers), 7. lpp.

⁹ Turpat, 8. lpp.

¹⁰ LUM7623

¹¹ Jansons, Jānis. *Latvijas Universitātes Fizikas institūts (1919-1944) un tā sagatavotie fiziķi*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 2008, 26. lpp.

¹² Šiliņš, Jānis. *Padomju Latvija (1918-1919)*. Rīga: Vēstures izpētes un popularizēšanas biedrība. 2013, 111.-113. lpp.

¹³ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 13. apr., 1122. l (Rūdolfs Meijers), 165. lpp.

pagaidu valdības izglītības ministrs Kārlis Kasparsons 1919. gada 20. novembrī apstiprināja R. Meijeru par docentu LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē,¹⁴ lai sāktu pasniegt meteoroloģijas, matemātikas un fizikas kursus topošajiem dabaszinātniekiem. Tomēr viņš bija docents uz īsu laiku, jo 1920. gada 28. maijā tika paaugstināts par LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātes profesoru.¹⁵

Darbs Latvijas Universitātē

R. Meijera uzsāktās darba gaitas LU bija sarežģītas, jo matemātiķiem un fiziķiem akadēmiskais darbs Latvijas valsts nacionālajā *Alma Mater* bija jāsāk no pašiem pamatiem. Lai gan R. Meijers savulaik strādāja RPI, tur **fizika bija tikai studiju priekšmets priekš topošajiem arhitektiem, inženieriem, mehāniķiem un citiem tehniskajiem speciālistiem, nevis akadēmiska zinātne kā TU.**¹⁶ Viņam nācās kopā ar LU Fizikas institūta direktoru, latviešu fizikas docentu Frici Gulbi strādāt smagu darbu, lai izveidotu un attīstītu fiziku kā jaunu, akadēmisku zinātnes nozari neatkarīgajā Latvijas valstī.¹⁷ Vācbaltiešu meteorologam bija lielas darbaspējas, jo, paralēli profesora darbam LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē, viņš arī bija LU Meteoroloģijas institūta direktors (1920-1939) un pasniedza meteoroloģiju, atmosfēras dinamiku, klimatoloģiju, sinoptiku, augstāko matemātiku un eksperimentālo fiziku LU Arhitektūras un Ķīmijas fakultāšu studentiem.¹⁸ Arī 1924. gada 14. oktobrī R. Meijers ieguva doktora grādu filozofijā Berlīnes Universitātē, jo pirms tam viņš bija LU mācībspēks bez doktora grāda. R. Meijers bija studējis **Krievijas impērijas trīs pakāpju augstākās izglītības sistēmā, kur augstākā izglītība dalījās kandidāta, maģistra un doktora grādos. Viņam bija ļoti sarežģīti iegūt doktora grādu, ka viņam nācās studēt doktorantūrā Vācijā; Rietumeiropā bija vieglāk iegūt doktora grādu. Arī pirmajos LU darba gados R. Meijers vēl nebija apguvis latviešu studiju valodu, ka bez tās nebija iespējams studēt LU doktorantūrā.**¹⁹

R. Meijers bija LU mācībspēks zem 55 gadu vecuma, kuram pēc LU Padomes 1922. gada 31. maija sēdes lēmuma bija jāapgūst akadēmiskā latviešu valoda līdz 1927. gada 1. jūlijam.²⁰ Nacionālo minoritāšu LU mācībspēki, kuri bija **jaunāki par 55 gadiem, drīkstēja lasīt lekcijas vāciski vai krieviski ar norunu, ka pakāpeniski apgūs latviešu**

Rūdolfa Meijera Varšavas Universitātes maģistra grāda diploms (foto: no LU Muzeja krājuma)

¹⁴ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 13. apr., 1122. l (Rūdolfs Meijers), 10. lpp.

¹⁵ Turpat, 11. lpp.

¹⁶ Jansons, Jānis. *Latvijas Universitātes Fizikas institūts (1919-1944) un tā sagatavotie fiziķi*, 10. lpp.

¹⁷ Turpat, 7. lpp.

¹⁸ RŪDOLFS MEIJERS (1880 - 1966). Pieejams: <https://www.3mirkli.lv/rudolfs-meijers/>

¹⁹ Strods, Heinrihs. *Latvijas Universitāte (1918-1940)*. No: Varslavāns, Alberts (atb. red.). *Latvijas Universitāte 75*. Rīga: Latvijas Universitāte. 1994, 54. lpp.

²⁰ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 6. apr., 197. l (Sarakste ar fakultātēm, profesoriem par mācību pasniegšanu valsts valodā), 29. lpp.

valodu.²¹ Savukārt tie, kur bija par 55 gadiem vecāki, tika atbrīvoti no akadēmiskās latviešu valodas apguves studiju vajadzībām. Tajā laikā LU Padome uzskatīja, ka LU mācībspēkiem virs 55 gadu vecuma būtu lieki apgūt latviešu valodu lekciju lasīšanai; viņi pēc 5-10 gadiem varēja pensionēties. Nav šaubu, ka 1923. gada 28. martā Latvijas Saeimas apstiprinātā LU Satversmē tika ierakstīta latviešu valoda kā oficiālā studiju un zinātnes valoda, taču latviešu valodas pašpietiekamības nostiprināšana notika pakāpeniski un mēreni ar atsevišķiem izņēmumiem.²² R. Meijeram, neskatoties uz vecumu, tika atlikta akadēmiskās latviešu valodas apguve, jo 1930. gada 1. jūlijā viņam LU Padome atļāva lasīt lekcijas vācu un krievu valodās, pagarinot latviešu valodas apguvi līdz 1931. gada 1. jūlijam.²³ Tikai, sākot ar 1931. gada septembri, meteoroloģijas profesors LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē sāka lasīt lekcijas latviski sava darba kolēģa, fakultātes dekāna F. Gulbja padotībā līdz 1939. gada rudens vācbaltiešu izceļošanai no Latvijas un Igaunijas uz nacionālsociālistisko Vāciju.²⁴ **F. Gulbis, būdams latvietis, respektēja savu vācbaltiešu kolēģi, ka nelika šķēršļus viņa akadēmiskajam darbam LU, kamēr nebija pilnībā apguvis lekciju lasīšanu latviešu valodā.**²⁵

Sabiedriskā darbība

R. Meijera akadēmiskā dzīve paplašinājās arī ārpus LU, kad 1926. gada 17. februārī LU Padome atļāva viņam strādāt par dabaszinātņu mācībspēku Rīgas Herdera institūtā (RHI).²⁶ **RHI bija privāta augstskola, kur varēja iegūt augstāko izglītību vācu valodā.** Tāpat kā LU, tur varēja studēt arī citu tautību studenti kā latvieši, taču stājoties bija jāiesniedz dokumenti, kas pierādīja ļoti labas vācu valodas zināšanas.²⁷ Lai gan tā bija privāta augstskola, **tā atradās Latvijas Izglītības ministrijas padotās Vācu skolu pārvaldes padotībā.** Tai bija jāievēro Latvijas MK noteikumi, un par tās mācībspēkiem varēja strādāt personas, kurām bija iegūta augstākā izglītība LU vai ārzemju universitātēs, piemēram, Vācijā.²⁸ RHI nodibināja 1921. gada 7. septembrī Rīgas Herdera biedrība, kuras valdē bija Vācu skolu pārvaldes priekšsēdētājs, *Fraternitas Rigensis* biedrs, vācbaltiešu mācītājs un TU Teoloģijas fakultātes absolvents Kārlis Kellers (*Carl Keller*) kā valdes priekšsēdētājs.²⁹ Savukārt R. Meijers bija valdes priekšsēdētāja vietnieks, kurš 1931. gadā nomainīja K. Kellera priekšsēdētāja amatā. Tātad RHI atradās *Fraternitas Rigensis* ietekmē, ja tās darbību pārraudzīja šīs studentu korporācijas biedri.³⁰ Tā bija R. Meijera iespēja **bez ierobežojumiem palīdzēt vācbaltiešu studentiem iegūt augstāko**

²¹ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 6. apr., 197. l (Sarakste ar fakultātēm, profesoriem par mācību pasniegšanu valsts valodā), 17. lpp.

²² *Latvijas Universitātes Satversme*. Rīga: Valsts papīru spiestuve. 1923, 3. lpp.

²³ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 6. apr., 197. l (Sarakste ar fakultātēm, profesoriem par mācību pasniegšanu valsts valodā), 142. lpp.

²⁴ Turpat, 153. lpp.

²⁵ Jansons, Jānis. *Fizikas profesors Fricis Gulbis*. Rīga: Latvijas Universitāte. 2006, 15.-16. lpp.

²⁶ LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 13. apr., 1122. l (Rūdolfs Meijers), 13. lpp.

²⁷ Cerūzis, Raimonds. Krustcelēs starp Vāciju un Latviju – Herdera institūts Rīgā starpkaru periodā. No: Feldmanis, Inesis. (red.), Zunda, Antonijs (red.). *Starptautisko attiecību problēmas (Latvija, Baltija, Eiropa): Profesoram Albertam Varšlavānam 75 (Jubilejas rakstu krājums)*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 2005, 63.-64.lpp.

²⁸ Wachtmuth, Wolfgang. *Von deutscher Arbeit in Lettland (1918-1934): Band 2 (Die autonome deutsche Schule 1920-1934)*. Köln: Comel Verlag. 1952, Seite 422

²⁹ Gross, Robert., Meyer-Eltz, Heinz (bearb.), Seite 384

³⁰ Turpat, Seite 413

izglītību vācu valodā, taču RHI iegūtais diploms netika pielīdzināts LU iegūtajam diplomam. Līdz ar to prestižs RHI bija zemāks par LU, kaut gan tās mācībspēki nāca no LU un citām prestižajām Vācijas universitātēm.³¹

Paralēli darbam RHI, R. Meijers bijis arī **aktīvs *Fraternitas Rigensis* biedrs**, jo no 1903. līdz 1955. gadam pildīja vairākus amatus - audzinātāja (oldermaņa), kasiera, sekretāra, priekšsēdētāja vietnieka (viceseniora) un *Fraternitas Rigensis* vecbiedru biedrības (filistru biedrības) priekšsēdētāja. Viņš iesaistījās savas mūža brālības darbībā gan Tērbatā, gan Rīgā, gan Getingenē (Vācijā), organizējot arī filistru dzīvi.³²

Akadēmiskā dzīve svešumā

Otrā pasaules kara sākumā R. Meijers izceļoja uz mūsdienu Rietumpoliju, ko nacionālsociālistiskā Vācija bija okupējusi un anektējusi sakarā ar Polijas valsts veikto iznīcināšanu 1939. gada 1. septembrī-28. septembrī, balstoties uz 1939. gada 23. augustā noslēgto Molotova-Rībentropa paktu. R. Meijers tika **nometināts Pozenē (mūsdienu Poznaņa, Polijā), kur no 1940. līdz 1941. gadam strādāja par Pozenes Universitātes Meteoroloģiskā institūta uzraugu un līdz 1945. gadam par meteoroloģijas profesoru un Ģeofizikas institūta direktoru.**³³ Nacionālsociālistu totalitārā režīma represīvā politika Rietumpolijā - poļu un ebreju deportācijas uz okupācijas zonu Polijas teritorijas centrālajā daļā (Ģenerālgubernatūrā) - radīja nepieciešamību, lai deportēto teritoriju apdzīvotajās vietās izmitinātu izceļojošos vācbaltiešus no Igaunijas un Latvijas. Pašiem **vācbaltiešiem tas bija smags pārdzīvojums**, ka viņus nacionālsociālistiskā Vācija ar Igauniju un Latviju piespieda **līgumiski pamest savu dzimteni un apmesties svešā teritorijā, ko bija iekarojusi vara, kas viņus pašus piespieda pamest savu dzimteni un apmesties dzīvot citā teritorijā, no kuras nežēlīgi padzina vietējos.**³⁴

Kad 1945. gada janvārī Otrā pasaules kara Austrumu fronte sasniedza Rietumpolijas teritoriju, R. Meijers aizbēga uz Getingeni nacionālsociālistiskajā Vācijā, izvairoties no Sarkanās armijas, kas virzījās uz Berlīni, okupējot Centrāleiropu un Austrumeiropu.³⁵ Kad pār **Eiropu pārgāja “dzelzs priekšsargs”**, jau bija skaidrs, ka **vācbaltiešu meteorologs neatgriezīsies savā dzimtenē.** Lai gan PSRS gribēja panākt Baltijas valstu iedz. repatriāciju, R. Meijers neizlēma doties aiz “dzelzs priekškara”.³⁶ Viņam kā citiem vācbaltiešiem atmiņā bija 1918.-1919. gads, kad boļševiki Latvijā izvērta sarkano teroru pret vācbaltiešiem.³⁷ Griba izvairīties no padomju represijām un nevēlēšanās dzīvot totalitārisma **motivēja R. Meijeru palikt Rietumvācijā jeb šaipus “dzelzs priekškaram”, pielāgojoties jaunajiem dzīves apstākļiem pēckara Eiropā.** Lai gan

---

³¹ Cerūzis, Raimonds. Latvijas vācu privātā augstskola “Herdera institūts (1921-1939)”: izglītība, zinātne, tradīcija un ideoloģija. No: Bičevskis, Raivis (sast.). *Heidegera lasījumi 1*. Rīga: LU Filozofijas un socioloģijas institūts. 2011, 273. lpp.

³² Gross, Robert., Meyer-Eltz, Heinz (bearb.), Seite 413

³³ Turpat, Seite 413

³⁴ Cerūzis, Raimonds. *Vācbaltiešu izceļošana*. No: Ščerbinskis, Valters (galv. red.). *Latvijas Nacionālā enciklopēdija*. Rīga: LNB. Pieejams: <https://enciklopedija.lv/skirklis/101209>

³⁵ Gross, Robert., Meyer-Eltz, Heinz (bearb.), Seite 413

³⁶ Rubenis, Rūdolfis. *Mārtiņš Peniķis - militārais vēsturnieks*. Rīga: LU Muzejs. 2022, 1. lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/57071>

³⁷ Šiliņš, Jānis, 111.-113. lpp.

Rietumvācijas oficiālā valoda bija vācu valoda, vācbaltiešiem un citām Centrāleiropas un Austrumeiropas vācu minoritātēm, kas bēga vai tika piespiedu kārtā padzītas no Baltijas valstīm, Polijas, Čehoslovākijas, Ungārijas un Dienvidslāvijas, bija jāpielāgojas jauniem dzīves apstākļiem, atšķirīgajai lingvistiskai un kultūras videi.³⁸

Dzīvojot Rietumvācijā, R. Meijers turpināja strādāt par meteoroloģijas mācībspēku Getingenes un Frankfurtes (pie Mainas) universitātēs laikposmā no 1948. līdz 1958. gadam. Dodoties pensijā, Getingenes Universitāte viņam piešķīra *profesor emeritus* titulu.³⁹ **Pēckara Rietumvācijā viņš nesaglabāja saiknes ar LU**, jo nepiedalījās ar savu LU darba kolēģi F. Gulbi Baltijas Universitātes izveidošanā un dibināšanā.⁴⁰ Līdz savai nāvei 1966. gada 1. februārī R. Meijers turpināja darboties *Fraternitas Rigensis* Getingenē, kas pēc Otrā pasaules kara bija apvienojusies ar citām vācbaltiešu studentu korporācijām - *Curonia*, *Fraternitas Baltica*, *Rubonia* un *Gotonia* - jaunā studentu korporācijā, kas kļuva par vācbaltiešu studentu korporāciju tiesisko mantinieci - *Curonia Goettingensis*.⁴¹ Lai gan vairums vācbaltieši ir asimilējušies mūsdienu Vācijā, viņus nedrīkst aizmirst kā daļu no Latvijas un LU vēstures. **R. Meijers paliks LU vēsturē kā zinātnieks, kurš ir viens no mūsdienu LU Fizikas, matemātikas un optometrijas un LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes pamatlicējiem. Viņš arī pierādīja, ka vācbaltieši kā viena no Latvijas vēsturiskajām, nacionālajām minoritātēm bija spējīgi būt lojāli Latvijas valstij, strādājot tās nacionālās *Alma Mater* interesēs.**

Izmantotie avoti un literatūra

Avoti

1. *Latvijas Universitāte (1919-1929)*. Rīga: Latvijas Universitāte. 1929;
2. *Latvijas Universitātes Satversme*. Rīga: Valsts papīru spiestuve. 1923;
3. LUM7623;
4. LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 6. apr., 197. l (Sarakste ar fakultātēm, profesoriem par mācību pasniegšanu valsts valodā);
5. LVVA. 7427. f. (Latvijas Universitāte), 13. apr., 1122. l (Rūdolfis Meijers);
6. Gross, Robert., Meyer-Eltz, Heinz (bearb.). *Album Fratrum Rigensum*. München: Die Vielseitige Buchbinderei C.E. Rottstedt. 1981, 570 Seiten.

Literatūras

1. Cerūzis, Raimonds. Krustcelēs starp Vāciju un Latviju – Herdera institūts Rīgā starpkaru periodā. No: Feldmanis, Inesis. (red.), Zunda, Antonijs (red.). *Starptautisko attiecību problēmas (Latvija, Baltija, Eiropa): Profesoram Albertam Varslavānam 75 (Jubilejas rakstu krājums)*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 2005, 63.-76. lpp.;

³⁸ M 03.04.05 Karte zu Flucht und Vertreibung 1945 bis 1950. Pieejams: <https://www.bpb.de/lernen/angebote/grafstat/krise-und-sozialisation/224354/m-03-04-05-karte-zu-flucht-und-vertreibung-1945-bis-1950/>

³⁹ *Rūdolfis Meijers (1880-1966)*. Rīga: Latvijas Universitātes bibliotēka. 2015. Pieejams: http://rigasdabaspetnieki.lu.lv/index.php?page=rudofs_meijers

⁴⁰ Jansons, Jānis, 21.-22. lpp

⁴¹ Ščerbinskis, Valters (sast.), 94. lpp.

2. Cerūzis, Raimonds. Latvijas vācu privātā augstskola “Herdera institūts (1921-1939)”: izglītība, zinātne, tradīcija un ideoloģija. No: Bičevskis, Raivis (sast.). *Heidegera lasījumi I*. Rīga: LU Filozofijas un socioloģijas institūts. 2011, 269.-286. lpp.;
3. Jansons, Jānis. *Fizikas profesors Fricis Gulbis*. Rīga: Latvijas Universitāte. 2006, 127 lpp.;
4. Jansons, Jānis. *Latvijas Universitātes Fizikas institūts (1919-1944) un tā sagatavotie fiziķi*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 2008, 219 lpp.;
5. Jēkabsons, Ēriks. *Latviešu virsnieki Krievijas impērijas armijā: 19. gadsimta otrā puse-1914. gads*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 2022, 544 lpp.;
6. Rubenis, Rūdolfs. *Mārtiņš Peniķis - militārais vēsturnieks*. Rīga: LU Muzejs. 2022, 3 lpp. Pieejams: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/57071>;
7. RŪDOLFS MEIJERS (1880 - 1966). Pieejams: <https://www.3mirkli.lu.lv/rudolfs-meijers/>;
8. *Rūdolfs Meijers (1880-1966)*. Rīga: Latvijas Universitātes bibliotēka. 2015. Pieejams: http://rigasdabaspetnieki.lu.lv/index.php?page=rudolfs_meijers;
9. Strods, Heinrihs. Latvijas Universitāte (1918-1940). No: Varslavāns, Alberts (atb. red.). *Latvijas Universitāte 75*. Rīga: Latvijas Universitāte. 1994, lpp.;
10. Šiliņš, Jānis. *Padomju Latvija (1918-1919)*. Rīga: Vēstures izpētes un popularizēšanas biedrība. 2013, 264 lpp.;
11. Wachtsmuth, Wolfgang. *Von deutscher Arbeit in Lettland (1918-1934): Band 2 (Die autonome deutsche Schule 1920-1934)*. Köln: Comel Verlag. 1952, 500 Seiten.

Uzziņu literatūra

1. Cerūzis, Raimonds. *Vācbaltiešu izceļošana*. No: Ščerbinskis, Valters (galv. red.). *Latvijas Nacionālā enciklopēdija*. Rīga: LNB. Pieejams: <https://enciklopedija.lv/skirklis/101209>;
2. M 03.04.05 Karte zu Flucht und Vertreibung 1945 bis 1950. Pieejams: <https://www.bpb.de/lernen/angebote/grafstat/krise-und-sozialisation/224354/m-03-04-05-karte-zu-flucht-und-vertreibung-1945-bis-1950/>;
3. Ščerbinskis, Valters (sast.). *Uzticīgi draugam: Latvijas studējošo slēgtās mūža organizācijas*. Rīga: Prezidiju Konvents. 2010, 199 lpp.